

І. П. Мегела

Габор Андор

ГАБОР Андор (Gábor Andor; 24. 01. 1884, с. Уйнеппуста, нині Угорщина – 21. 01. 1953, Будапешт) – угорський письменник і перекладач. Державна премія Угорщини ім. Л. Кошута (1953). Закін. Будапешт. університет. Автор комедій, оповідань, сатир, повістей і віршів-куплетів для кабаре. У перший період творчості займав радикал.-нігіліст. позицію, висміював міщанство часів 1-ї світової війни. Популярністю користувалася його комедія «Dollárpára» («Тато долар», 1917). 1919 був чл. уряду Угор. Рад. Республіки. Зб. віршів «Az én Hazám» («Батьківщина моя», 1920) спрямов. проти гортист. реакції та «білого» терору. Від 1920 – на еміграції. Серед публіцист. творів цього періоду – «Hallottak arcaí» («Маски померлих», 1921), «Epiolog» («Епілог», 1924). Під час перебування у Берліні співпрацював з ж. «Rote Fahne» («Червоний прапор») та «Linkskurve» («Лівий поворот»). У 1933–45 жив у СРСР. Від 1938 – ред. ж. «Új Hang» («Новий голос», Москва), у якому 1939 в № 4 опублікував у власному перекладі уривок з поеми «Єретик» Т. Шевченка, вірші «Породила мене мати», «Утоптала стежечку», «І багата я», «Ой чого ти почорніло», «Гімн черничий». Останні три та вірш «Якби мені черевики» увійшли до угор. вид. «Kobzos» (Budapest, 1961) Т. Шевченка. Переклад «Заповіту» опублікував у г. «Új Szó» («Нове слово», 1948, № 58). Після повернення 1945 на Батьківщину був ред. сатир. ж. «Ludas Matyi» («Лудаш Маті»). Автор роману «Doktor Senki» («Пан Ніхто», т. 1–2, 1946). Укр. мовою окремі твори Г. переклали Г. Касьяненко, В. Густі, К. Бібіков.

Основні твори

укр. перекл. – (Твори) // Фашист. Німеччина. Х., 1934; Панна Лілея. К., 1936; (Вірші) // Всесвіт. 1987. № 4; рос. перекл. – В последний вечер. Ташкент, 1942; Куда ты, Венгрия? Ташкент, 1943.

Рекомендована література

1. A. Diószegi. Gábor Andor. Budapest, 1966;
2. Мегела І. Зброєю слова // Всесвіт. 1984. № 2.

Бібліографічний опис:

Габор Андор / І. П. Мегела // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-25443>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).